

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА № 1
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА № 2

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

ХАРКІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ОСЕРЕДОК
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
«АСОЦІАЦІЯ ЦИВІЛІСТІВ УКРАЇНИ»

ДОКТРИНА ПРИВАТНОГО ПРАВА: ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ

**Матеріали XX науково-практичної конференції,
присвяченої 100-й річниці з дня народження
доктора юридичних наук, професора,
члена-кореспондента АН УРСР,
ректора Харківського юридичного інституту
(1962–1987 рр.)
В. П. Маслової**

(Харків, 4 лютого 2022 року)

Харків
«Право»
2022

Доктрина приватного права: традиції та сучасність: матеріали Д63 ХХ наук.-практ. конф., присвяч. 100-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР, ректора Харків. юрид. ін-ту (1962–1987 рр.) В. П. Маслова (Харків, 4 лют. 2022 р.) / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. цивіл. права № 1, Каф. цивіл. права № 2; Нац. акад. прав. наук України, Від-ня цивіл.-прав. дисциплін; Харків. обл. осередок Всеукр. гром. орг. «Асоц. цивілістів України». – Харків: Право, 2022. – 540 с.

ISBN 978-966-998-403-6

У збірнику представлено матеріали чергової, уже 20-ї, науково-практичної конференції, проведення якої було започатковано у 2003 р. і яка присвячується в цей раз 100-й річниці з дня народження доктора юридичних наук, професора Василя Пилиповича Маслова.

Захід традиційно зібрав учених-цивілістів закладів вищої освіти, провідних наукових установ України й практичних працівників, які розглянули актуальні проблеми приватного права (цивільного, житлового, сімейного, права інтелектуальної власності), а також проблеми господарського права.

Видання адресоване науковим працівникам, аспірантам, викладачам закладів юридичної вищої освіти (факультетів ЗВО), а також працівникам суду, адвокатури, органів юстиції, практикуючим юристам, іншим особам, які вивчають і застосовують цивільне, сімейне, житлове, цивільно-процесуальне та господарське законодавство.

УДК [346+347](063)

- © Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2022
- © Національна академія правових наук України, 2022
- © Харківський обласний осередок Всеукраїнської громадської організації «Асоціація цивілістів України», 2022
- © Видавництво «Право», оформлення, 2022

В. П. Маслов, ректор Харківського юридичного інституту (нині – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого) у 1962–1987 роках

Сіщук Л. В.,

*кандидат юридичних наук, доцент, за-
відувач Лабораторії проблем корпора-
тивного права, Науково-дослідний ін-
ститут приватного права і підприєм-
ництва імені академіка Ф. Г. Бурчака
НАПрН України*

ВИХІД УЧАСНИКА З ТОВ: ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

Припинення права участі в товаристві з обмеженою відповідальністю (далі – товариство) може відбуватися різноманітними способами, одним з яких є вихід учасника з товариства. Як відомо, вихід учасника з товариства є одностороннім правочином, що зумовлений вільним волевиявленням учасника. На практиці відомі випадки, коли процедуру виходу застосовували й для відчуження корпоративних прав за договором. Мета такого практичного підходу полягала або у намірі оминати переважні права учасників товариства на купівлю частки, якщо покупцем мала стати третя особа, або ж у намірі учасника отримати подвійну вигоду – продати частку третій особі на підставі договору купівлі-продажу та отримати грошову компенсацію своїх корпоративних прав від товариства на підставі заяви про вихід, що було зумовлено відсутністю чіткого законодавчого регулювання вказаних процедур. Звичайно, судова практика завжди їх розмежовувала.

Втім через різне тлумачення норм закону та установчих документів товариства щодо виходу учасника були певні розбіжності у застосуванні. Зокрема, йде мова про момент виходу учасника з товариства, про форму подачі свого волевиявлення учасником про вихід з товариства, про розрахунки товариства з учасником, що вийшов. До моменту прийняття Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» (далі – Закон) [2] питання про вихід регулювалося ЦК України та Законом України «Про господарські товариства», норми яких зумовили формування на їх основі судової практики.

Разом із тим новий Закон вніс свої корективи у регулювання питання виходу учасника з товариства, що варто переглянути, а саме, на відміну від попереднього нормативного регулювання, у Законі визначено:

- правила виходу для учасників залежно від процентного визначення частки у статутному капіталі: менше 50% – учасник виходить самостійно без згоди на вихід від інших учасників товариства, 50% і більше – за згодою інших учасників товариства (раніше – такого обмеження не було, тому будь-який учасник мав право вийти з товариства);

- строк повідомлення товариства про вихід учасника становить один місяць, при чому такий строк може бути менше або більше, якщо це прямо передбачено статутом, і відіграє значення лише для тих учасників, які володіють 50% і більше частки у статутному капіталі (раніше – повідомлення учасником здійснювалося за три місяці до виходу, якщо інший строк не передбачався статутом);

- моментом виходу з товариства є день державної реєстрації заяви учасника про вихід з товариства та його виключення з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) (раніше – моментом виходу вважалася дата подачі учасником заяви про вихід відповідній посадовій особі товариства або вручення заяви цим особам органами зв'язку);

- форма заяви про вихід учасника з товариства – письмова з нотаріальним засвідченням справжності підпису учасника, що виходить (раніше – так само);

- вартість частки учасника визначається виходячи з ринкової вартості сукупності всіх часток учасників товариства пропорційно до розміру частки такого учасника (раніше – вартість частки учасника визначалася виходячи з дійсної вартості частини майна товариства, пропорційна його частці у статутному капіталі, що могла бути як балансовою, так і ринковою);

- строк розрахунків товариства з учасником, що вийшов, становить один рік з моменту, коли товариство дізналося чи мало дізнатися про вихід учасника, але не раніше подання заяви про вихід і реєстрації відповідних відомостей у ЄДР (раніше – виплата провадилася після затвердження звіту за рік, в якому учасник вийшов з товариства, і в строк до 12 місяців з дня виходу).

Якщо звернутися до огляду судової практики КГС ВСУ, то варто зазначити, що значна кількість справ про вихід учасника з товариства базується на застосуванні нормативного регулювання, що діяло до моменту набрання чинності Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», що зумовлено застосуванням правил

про дію закону в часі, в просторі та за колом осіб. Слід звернути увагу на окремі висновки, які містяться у відповідних судових рішеннях, що можуть бути застосовані до процедури виходу з товариства за діючим законодавством, а також оновлену судову практику.

Зокрема, важливе значення має питання дотримання форми подання заяви про вихід з товариства. Хоча у Законі України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [2] прямо не передбачено подання письмової заяви про вихід з нотаріальним засвідченням справжності підпису учасника, що виходить, вказана вимога зазначена у Законі України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» [1], що зумовлює можливість внесення змін про склад учасників товариства в ЄДР тільки у визначеній вище формі заяви про вихід. Більше того, день внесення змін до відповідного ЄДР вважається моментом виходу, коли учасник виявив свою волю добровільно вийти з товариства. Відповідно у постанові Верховного Суду у складі колегії суддів КГС від 02.05.2018 року у справі №912/422/17 зазначено, що відсутність нотаріального посвідчення підпису заявника на заяві про вихід з ТОВ не дає підстави вважати дійсним волевиявлення учасника товариства щодо виходу зі складу його учасників [3].

Важливим нововведенням, як вже зазначалося, є встановлені обмеження свободи вільного виходу учасника з товариства, частка якого у статутному капіталі становить 50% або більше, а саме такий вихід залежить від волевиявлення інших учасників товариства, які мають надати відповідну згоду. У постанові від 02.12.2020 року у справі №910/13957/19 КГС ВС звернув увагу на те, що для здійснення державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу у випадку виходу одного з учасників товариства, якому належить 50% і більше, іншим учасникам необхідно надати згоду на вихід, справжність підписів на якій повинна засвідчуватися нотаріально. Водночас було вказано, що надання такої згоди є правом, а не обов'язком учасника [4]. З наведеного висновку випливає, що відсутність згоди інших учасників товариства чи належно оформленої згоди інших учасників товариства є правомірною підставою для відмови у здійсненні державної реєстрації змін про склад учасників товариства у зв'язку з виходом учасника з товариства. Впливає, що повідомлення учасником, що виходить, безпосередньо товариство та інших учасників про власне волевиявлення вийти з товариства не

зумовлює обов'язку для інших учасників надати згоду на такий вихід, що проявляється у можливості вибору прийняття відповідного рішення чи не прийняття такого рішення взагалі. Більше того, у Законі не визначено конкретного засобу надання або відмови від надання такої згоди, що може мати наслідком прийняття відповідного рішення загальними зборами учасників або ж подання окремої заяви від кожного окремого учасника.

Здійснюючи аналіз судової практики вирішення спорів, пов'язаних із розрахунками з учасником, який вийшов зі складу товариства, слід взяти до уваги, що тривалий час у практиці вирішення корпоративних спорів існував дуалізм правових позицій щодо вирішення питання про встановлення вартості частини майна товариства, належної до сплати учасникові, який вийшов (виключений) з товариства. Зокрема, у постанові КГС ВС від 16.01.2020 року у справі №924/27/18 зазначено, що вартість частини майна товариства, належна до сплати учаснику, що вийшов з товариства, повинна визначатися з розрахунку вартості усього майна, яке належить товариству, в тому числі основних засобів, нематеріальних активів, оборотних активів, майна невиробничого призначення тощо з урахуванням майнових зобов'язань товариства. При цьому за наявності спору між учасником та товариством, учасник має право вимагати проведення з ним розрахунків на підставі дійсної вартості чистих активів товариства, а не на підставі вартості, за якою майно обліковується у товаристві [6]. Схожі положення містяться в постановках КГС ВС від 16.01.2020 р. у справі №924/27/18, від 03.03.2020 р. у справі №902/368/19, від 23.07.2020 р. у справі №903/744/19, від 15.09.2020 р. у справі №910/17473/16. При чому з аналізу правових позицій випливає, що дійсна вартість майна товариства є ринковою вартістю, що визначається на підставі здійснення експертної оцінки дійсної (ринкової) вартості необоротних і оборотних активів товариства та його зобов'язань для обчислення вартості частини майна, що належить до сплати такому учаснику. Отже, за загальним правилом, у практиці застосування розрахунки з учасником, що вийшов, проводилися за балансовою вартістю майна товариства, якщо інше не було визначено статутом товариства. На вимогу учасника розрахунок міг проводитися й за дійсною (ринковою) вартістю, як правило, у судовому порядку.

Станом на сьогодні така проблематика на перший погляд не має практичного значення, оскільки у ч. 8 ст. 24 Закону визначено інший

підхід – при розрахунках з учасником, що вийшов, вартість частки учасника визначається виходячи з ринкової вартості сукупності всіх часток учасників товариства пропорційно до розміру частки такого учасника. Тобто, по-перше, закріплено положення про проведення розрахунків з учасником, що вийшов, виключно за ринковою вартістю, по-друге, ринкова вартість вираховується не щодо всього майна товариства як такого, а щодо вартості сукупності всіх часток учасників товариства пропорційно до розміру частки учасника. У даному випадку виникає питання, яким чином відбуватиметься визначення вартості сукупності всіх часток учасників товариства?

Разом із тим залишається актуальним питання про наслідки прострочення проведення розрахунків з учасником, що вийшов з товариства. У постанові КГС ВС від 12.03.2020 року у справі №912/855/19 зазначено, що учасник господарського товариства, який вийшов з його складу, має право вимагати сплати вартості майна з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми на підставі ст. 625 ЦК України. Вимагати сплати суми боргу з урахуванням індексу інфляції, а також 3% річних є правом кредитора, яким він наділений нормативно закріпленими способами захисту майнового права та інтересу [5]. Аналогічна правова позиція щодо застосування ч. 2 ст. 625 ЦК України викладена у постанові ВП ВС від 04.06.2019 р. у справі №916/190/18 та постанові об'єднаної палати КГС ВС від 05.07.2019 р. у справі №905/600/18.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 року №755-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №31–32, ст.263. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
2. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 06.02.2018 року №2275-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, №13, ст.69. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
3. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 02.05.2018 року у справі №912/422/17. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73836520>

4. *Постанова КГС ВС від 02.12.2020 року у справі № 910/13957/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93329963>*

5. *Постанова КГС ВС від 12.03.2020 року у справі № 912/855/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88211886>*

6. *Постанова КГС ВС від 16.01.2020 року у справі № 924/27/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87150885>*

Соловйов О. М.,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ДОКТРИНИ ПРАВА ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тридцять років тому було здійснено різку зміну вектора економічного розвитку України. Як правовий «каркас» для впровадження ринкових трансформацій було обрано концепцію ліберального капіталізму, що існує на фундаменті вільної, необмеженої власності. Економічні «експерименти», що відбувались третину століття, і процес «рекодифікації» цивільного законодавства, свідком якого ми є зараз, змушують поставити запитання: наскільки концепція «свободи права приватної власності» сприяє формуванню стабільного, внутрішньо умиротвореного громадянського суспільства? Свобода права приватної власності це благо чи зло, що підлягає обмежувальному правовому впливу?

У суспільстві витає буденне уявлення про «свободу», як про стан незалежності від будь-кого або будь-чого, і як ідеал такого підносять стан абсолютної незалежності. Чи може подібне бачення бути покладене у фундамент внутрішньо згуртованої спільності – співтовариства (громади) чи держави? Чи є член будь-якого суспільства незалежним від інших його членів або від обов'язків, які неминуче виникають із породженням будь-якої спільності, і є своєрідним сполучним «клеєм» для нього? На такі питання слід надати категорично негативну відповідь.

На зорі появи первісних людських спільностей членство у них вже було пов'язане зі значними обов'язками: турботами про потомство (і не

Зміст

ВАСИЛЬ ПИЛИПОВИЧ МАСЛОВ – ВИДАТНИЙ ВЧЕНИЙ-ЦИВІЛІСТ	5
Кузнецова Н. С. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВИХ ЦИВІЛІСТИЧНИХ ШКІЛ ТА РЕКОДИФІКАЦІЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ (ДО 100-ЛІТТЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ В. П. МАСЛОВА).....	7
Кохановська О. В. ВПЛИВ ЕПОХИ ПОСТЛЮДСТВА НА НЕМАЙНОВІ ПРАВА ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	10
Борисова В. І. РОЗВИТОК ВЧЕННЯ ПРО ЮРИДИЧНУ ОСОБУ В ДОКТРИНІ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА	14
Боднар Т. В. УПРАВЛІННЯ МАЙНОМ ЗА ЦК УКРАЇНИ ТА УПРАВЛІННЯ МАЙНОМ ДИТИНИ ЗА СК УКРАЇНИ (ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ).....	20
Галаянч М. К. ЗДІЙСНЕННЯ ФУНКЦІЙ УПРАВЛІННЯ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ ПРАВ СПІВВЛАСНИКІВ У БАГАТОКВАРТИРНОМУ ЖИТЛОВОМУ БУДИНКУ	25
Гриняк А. Б. ПРАВОВИЙ МОНІТОРИНГ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ ОНОВЛЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....	29
Кот О. О. ДОКТРИНАЛЬНІ ПІДХОДИ У МЕХАНІЗМІ РЕКОДИФІКАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ	34
Спасибо-Фатєєва І. В. ДОКТРИНА ПРАВА ВЛАСНОСТІ: ЗМІНА ПАРАДИГМИ.....	38
Харитонов Є. О., Харитонova О. І. МОДЕРНІЗАЦІЯ ТРАДИЦІЙНОГО КОНЦЕПТУ ПРИВАТНОГО ПРАВА ЩОДО НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ : АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД	43

Яроцький В. Л. ДОКТРИНАЛЬНІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СПЕЦИФІКИ КАТЕГОРІЙ «РЕЧІ» ТА «МАЙНО»	48
Труба В. І. ДЕЯКІ ПИТАННЯ СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ НА ДІТЕЙ З ІНШИХ ЧЛЕНІВ СІМ'Ї ТА РОДИЧІВ.....	51
Жорнокуй Ю. М. ВИНА ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ: ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ	55
Коссак В. М. НАБУТТЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ЗА НАБУВАЛЬНОЮ ДАВНІСТЮ	60
Лукашевич-Крутник І. С. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ЗА ПОРУШЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ, ЩО ВИПЛИВАЮТЬ З ДОГОВОРУ ПЕРЕВЕЗЕННЯ, КРИЗЬ ПРИЗМУ ПРАВОВИХ ПОЗИЦІЙ ВИЩИХ СУДОВИХ ІНСТАНЦІЙ УКРАЇНИ.....	65
Токарчук Л. М. МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВЛАШТУВАННЯ ДІТЕЙ-СИРИТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ, ЯК СКЛАДОВА ДЕРЖАВНОЇ СІМЕЙНОЇ ПОЛІТИКИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ.....	68
Федорченко Н. В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ З НАДАННЯ ПОСЛУГ	74
Беляневич О. А. ПРО ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 388 ЦИВІЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ У ВІДНОСИНАХ БАНКРУТСТВА	78
Ваграс В. А. ДОКТРИНАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ЗАКОНІВ ЯК ДЖЕРЕЛ СІМЕЙНОГО ПРАВА.....	83
Великанова М. М. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРАВА ЯК МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПРИЙОМ ПРАВОВОГО МОНІТОРИНГУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	87
Зеліско А. В. СИСТЕМА КООПЕРАТИВІВ В УКРАЇНІ: ПОСЛІДОВНІСТЬ ЧИ ХАОТИЧНІСТЬ?	91

Зозуляк О. І.	ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	95
Красицька Л. В.	ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ У РАЗІ ПОРУШЕННЯ ДОГОВІРНОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	103
Кройтор В. А.	ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНОГО (ПОЗАСУДОВОГО) ТА ДОСУДОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРІВ: ПОШУК МОДЕЛІ СИСТЕМИ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ В УКРАЇНІ.....	107
Кухарев О. Є.	ВИЗНАЧАЛЬНІ ОЗНАКИ СПАДКУВАННЯ ПРАВА НА ВКЛАД У БАНКУ (ФІНАНСОВІЙ УСТАНОВІ)	113
Міловська Н. В.	ПРИНЦИПИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВІРНИХ СТРАХОВИХ ВІДНОСИН	116
Мічурін Є. О.,	ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ТА ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО.....	120
Мошак Г. Г.	ПРИВАТНОПРАВОВІ АСПЕКТИ СТАТУСУ КАПІТАНА СУДНА ВНУТРІШНЬОГО ПЛАВАННЯ У ФРН І В УКРАЇНІ	124
Сліпченко С. О.	ПОНЯТТЯ ОБ'ЄКТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ: ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ	127
Шишка Р. Б.	МЕХАНІЗМ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН: ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ	133
Явор О. А.	СПРОСТУВАННЯ ПРЕЗУМПЦІЇ СПІЛЬНОСТІ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ПОДРУЖЖЯ НА КВАРТИРУ, ЩО БУЛА ПРИДБАНА ПІД ЧАС ПЕРЕБУВАННЯ У ШЛЮБІ	140
Якубівський І. Є.	ПРАВОВИЙ РЕЖИМ СЛУЖБОВИХ ТВОРІВ: НОВЕЛИ-2021	145
Зайцев О. Л., Зайцев Д. О.	ПРАВОВА НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ ПРИ ОБРАХУНКУ СТРОКІВ ПРИ ПІДВИЩЕННІ ЦІНИ ЗА ОДИНИЦЮ ТОВАРУ ДО 10%.....	149

Устименко О. А.	
СИМВОЛ РЕЧІ В ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	152
Остапенко Ю. І.	
РЕФОРМА У КОСМІЧНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ: НОВЕЛИ	155
Аврамова О. Є.	
ПРИПИНЕННЯ ЖИТЛОВИХ ПРАВОВІДНОСИН ПРОЖИВАННЯ: ДОКТРИНАЛЬНІ ПІДХОДИ.....	159
Бегова Т. І.	
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕСПЕЧЕННЯ	163
Біленко М. С.	
ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «БАНКІВСЬКА ПОСЛУГА».....	167
Бондаренко-Зелінська Н. Л.	
ДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАННЯ СПАДЩИНИ ВІДУМЕРЛОЮ ...	170
Борисов І. В.	
ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ	174
Волощенко О. М.	
ДО ПИТАННЯ ШЛЯХІВ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ДЕЯКИХ ОБ'ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА	179
Гаврік Р. О.	
ВИДИ СПОСОБІВ ЗАХИСТУ СІМЕЙНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ У ПРАВОВІЙ ДОКТРИНІ ТА СІМЕЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ	181
Грамацький Е. М.	
ОКРЕМІ ЗАУВАГИ ЩОДО ОНОВЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО.....	185
Гуцуляк В. К.	
ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ДОГОВОРУ ПІДРЯДУ НА ПРОВЕДЕННЯ ПОШУКОВИХ РОБІТ ЯК САМОСТІЙНОГО ВИДУ ДОГОВОРУ ПІДРЯДУ	189
Долгополова Л. М.	
СПОРТИВНЕ ПРАВО УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ПРИВАТНОГО ПРАВА.....	193
Эннан Р. Е.	
«ПАТЕНТНЫЙ ТРОЛЛИНГ» В СФЕРЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ.....	196

Жорнокуй В. Г. ПОРУШЕННЯ КРИТЕРІВ ДОБРОСОВІСНОСТІ ТА РОЗУМНОСТІ ЯК ПІДСТАВА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЧЛЕНІВ ОРГАНІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ ТОВАРИСТВ	201
Іванова К. Ю. НУЖДЕННІСТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЮРИДИЧНОГО СКЛАДУ, ЩО ПОРОДЖУЄ ОБОВ'ЯЗОК ПОДРУЖЖЯ НАДАВАТИ УТРИМАННЯ ОДИН ОДНОМУ	206
Ісаєв А. М. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКАТЕРИСТИКА ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ	211
Карнаух Б. П. ЕЛЕМЕНТИ ДЕЛІКТУ У СПРАВАХ ПРО ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ЗАБРУДНЕННЯМ ДОВКІЛЛЯ.....	213
Коробцова Н. В. БІОЛОГІЧНІ МАТЕРІАЛИ ЛЮДИНИ В СИСТЕМІ ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	218
Кривобок С. В. ЗДІЙСНЕННЯ ПОДРУЖЖЯМ ПРАВА СПІЛЬНОЇ СУМІСНОЇ ВЛАСНОСТІ: ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВОРІВ ЩОДО РОЗПОРЯДЖЕННЯ СПІЛЬНИМ МАЙНОМ	221
Kolisnykova H. V. THE RIGHT TO RECEIVE QUALITY PRODUCTS AS A COMPONENT CONSUMER RIGHTS.....	223
Кохановський В. О. ПРО ПРАВОМІРНІСТЬ ВОЛОДІННЯ У РОБОТАХ В. П. МАСЛОВА І В СУЧАСНІЙ ДОКТРИНІ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА	227
Мазуренко С. В. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ АРХІТЕКТУРНИХ ТВОРІВ: ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ	230
Маліновська І. М. СТВОРЕННЯ ПАРОДІЙ, ПОПУРІ ТА КАРИКАТУР ЯК «СПРАВЕДЛИВЕ» ДОКТРИНАЛЬНЕ ОБМЕЖЕННЯ АВТОРСЬКИХ ПРАВ	234

Мамедова С. М.	
ЩОДО ВІДМІННИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОЦЕНТІВ ЗА КОРИСТУВАННЯ ЧУЖИМИ ГРОШОВИМИ КОШТАМИ ЗА СТ. 536 ЦК УКРАЇНИ, ПРОЦЕНТІВ РІЧНИХ ЗА Ч. 2 СТ. 625 ЦК УКРАЇНИ ТА ВІДСОТКІВ ЗА Ч. 3 СТ. 549 ЦК УКРАЇНИ	238
Мороз О. В.	
ЩОДО СТРОКУ ЯК ІСТОТНОЇ УМОВИ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО ДОГОВОРУ	243
Некіт К. Г.	
ДО ПИТАННЯ ПРО СПЕЦИФІКУ ЗМІСТУ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЦИФРОВІ РЕЧІ	247
Панова Л. В.	
ЩОДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ФІНАНСОВА ПОСЛУГА»	252
Піддубна В. Ф.	
СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА: ОКРЕМІ ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ.....	255
Пономаренко О. М.	
ДОГОВІРНА КОНЦЕПЦІЯ ШЛЮБУ: ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ	259
Савченко В. О.	
ОБСЯГ СВОБОДИ ВОЛІ В ПИТАННЯХ ІНФОРМОВАНОЇ ЗГОДИ ПАЦІЄНТА.....	263
Святошнюк А. Л.	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ.....	267
Сішук Л. В.,	
ВИХІД УЧАСНИКА З ТОВ: ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ	271
Соловійов О. М.	
ДЕЯКІ ПИТАННЯ ДОКТРИНИ ПРАВА ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	276
Сурженко О. А.	
РЕЧОВІ ПОЗОВИ ПРО ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ: СХОЖІСТЬ І РОЗБІЖНОСТІ	279
Суц О. П.	
ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ ІНВЕТОРА ІЗ ЗНАЧНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ	283

Сядриста І. І.	МЕХАНІЗМ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА.....	286
Таш'ян Р. І.	РЕКОДИФІКАЦІЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ НЕДІЙСНОСТІ ПРАВОЧИНІВ.....	289
Тулицька Є. О.	ВАРТІСТЬ ФІНАНСОВОЇ ПОСЛУГИ ТА ПОРЯДОК НАРАХУВАННЯ ПРОЦЕНТІВ ЗА ДОГОВОРОМ БАНКІВСЬКОГО ВКЛАДУ	293
Уразова Г. О.	ДОКТРИНА ФІДУЦІАРНИХ ОBOB'ЯЗКІВ ОРГАНУ АБО ПОСАДОВОЇ ОСОБИ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ	298
Філатова-Білоус Н. Ю.	ЦИФРОВИЙ КОНТЕНТ ЯК НЕТИПОВИЙ ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ	301
Ходико Ю. Є.	КОНЦЕПЦІЯ СТ. 177 ЦК УКРАЇНИ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ЦИВІЛЬНИХ ВІДНОСИН	306
Хоменко М. М.	ЦИВІЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ: ОКРЕМІ НЕДОЛІКИ НОРМОПРОЕКТУВАННЯ.....	310
Чалий Ю. І.	ДАВНІСНЕ ВОЛОДІННЯ ЗЕМЕЛЬНОЮ ДІЛЯНКОЮ: ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ	313
Чуйкова В. Ю.	НОВЕЛИ СПАДКУВАННЯ У ЄВРОПІ	317
Шишка О. Р.	НЕЦИВІЛЬНІ (ПУБЛІЧНІ) ВІДНОСИНИ В ПРЕДМЕТІ РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ...	321
Янишен В. П.	ДО ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ НА ІНФОРМАЦІЮ	328
Яркіна Н. Є.	РЕАЛІЗАЦІЯ СПАДКОЄМЦЕМ ПРАВА НА ОДЕРЖАННЯ ПАТЕНТУ НА ВІНАХІД (КОРИСНУ МОДЕЛЬ).....	332
Даниленко О. В.	ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	336

Донець А. Г.	ДОКТРИНАЛЬНИЙ ПОГЛЯД НА ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ СВІТІВ, «МЕТАВСЕСВІТУ».....	341
Кулик М. М.	МІСЦЕ ЕЛЕКТРОННИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ У СУЧАСНІЙ ДОКТРИНІ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ ТА ЄС (НА ПРИКЛАДІ НІМЕЧЧИНИ): ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ.....	345
Маслова-Юрченко К. О.	ГУМАНІЗМ ЯК ОБ’ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ.....	350
Музика Т. О.	ДО ПИТАННЯ ПРО ПРАВОВУ ПРИРОДУ ПРОЦЕНТІВ ЗА ГРОШОВИМИ ЗОБОВ’ЯЗАННЯМИ В КОНТЕКСТІ КАТЕГОРІЇ ПРАВОМІРНИХ ОЧІКУВАНЬ.....	354
Попов В. А., Попова С. О.	ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ ЛІКАРЯ.....	359
Простибоженко О. С.	СІМЕЙНІ ВІДНОСИНИ, ВРЕГУЛЬОВАНІ СК УКРАЇНИ: ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВОТВОРЕННЯ.....	362
Філонова Ю. М.	НОВІТНІ НОРМАТИВНІ ТА ДОКТРИНАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ЗАХИСТУ РЕЧОВИХ ПРАВ НА ЧУЖЕ МАЙНО	365
Череватенко І. М.	ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ НОТАРІАЛЬНОГО ОФОРМЛЕННЯ ТА ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДОГОВОРУ ДОВІЧНОГО УТРИМАННЯ.....	368
Балюк В. М.	ДО ПИТАННЯ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРУ ДОВІЧНОГО УТРИМАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ	372
Булат Н. М.	ЗАХОДИ БОРОТЬБИ З КІБЕРСКВОТИНГОМ, ВСТАНОВЛЕНІ АДМІНІСТРАТОРОМ ДОМЕНУ .УКР.....	375
Голоденко І. О., Корнеєва Є. М.,	ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ У СИСТЕМІ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДОГОВОРІВ	379
Замуравкіна Р. М.	РЕЧОВЕ ПРАВО КОРИСТУВАННЯ ЖИТЛОВИМ ПРИМІЩЕННЯМ	382

Зінченко В. В.	ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ЖИТЛА СОЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	384
Іванов А. М.	СМЕРТЬ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ТА ПРИПИНЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ЯК ПІДСТАВА ПРИПИНЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ	391
Кацюба К. В.	ДОКТРИНАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ НЕПІДПРИЄМНИЦЬКИХ ТОВАРИСТВ	396
Курафеева І. В.	СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ УЧАСНИКІВ ДОГОВОРУ ПРО ПАЙОВУ УЧАСТЬ У БУДІВНИЦТВІ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОСТІ	401
Абрамчук Д. В.	ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ КОНСТРУКЦІЙ ТИПОВИХ ТА ПРИМІРНИХ ДОГОВОРІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА.....	405
Белінська К. В.	ВИЗНАЧЕННЯ ДОДАТКОВИХ ПРАВ ТА ОBOB'ЯЗКІВ УЧАСНИКІВ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ЗА КОРПОРАТИВНИМ ДОГОВОРОМ	409
Бондаренко К. С.	ДО ПИТАННЯ ПРО ОЗНАКИ ТА ФУНКЦІЇ ВИДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗOBOB'ЯЗАННЯ.....	413
Вайда В. В.	ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПІ	416
Вардумян Р. Р.	ОКРЕМІ АСПЕКТИ СПАДКУВАННЯ ПРАВА НА ЧАСТКУ У СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	421
Гайдук Л. П.	ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ НА КОМП'ЮТЕРНОЇ ПРОГРАМИ	423
Джуга М. В.	МІСЦЕ МЕДІАЦІЇ В НОТАРІАТІ	428
Євлахова Е. Р.	ДО ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДОГОВОРІВ ПРО НАДАННЯ ХМАРНИХ ПОСЛУГ	433

Кібець Є. М. ДОКТРИНАЛЬНІ ЗАСАДИ ОХОРОНИ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: СТАНОВЛЕННЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ.....	437
Колісніченко А. С. ДО ПРОБЛЕМ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ВИЗНАННЯ ШЛЮБУ НЕДІЙСНИМ.....	441
Краєва А. О. ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ДОКТРИНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ СПАДКОВОЇ ТРАНСМІСІЇ.....	445
Маркулинець А. А. ПОНЯТТЯ ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ В ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІЙ СФЕРІ	448
Мартинюк Ю. В. НОТАРІАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ У ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАННЯХ	451
Мартін А. М. МАЙНОВІ КОРПОРАТИВНІ ПРАВА ВКЛАДНИКІВ КОМАНДИТНОГО ТОВАРИСТВА.....	454
Мудрік Н. В. РОЗМЕЖУВАННЯ ПРИСІЧНИХ (ПРИПИНЮЮЧИХ) ТА ПРЕВЕНТИВНИХ СПОСОБІВ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ОХОРОНЮВАНИХ ЗАКОНОМ ІНТЕРЕСІВ	458
Негода І. А. ВИНИКНЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ ПРИ НАБУТТІ ЧАСТКИ (ЧАСТИНИ ЧАСТКИ) У СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ ТОВ.....	461
Ніколаєва О. В. ДОКТРИНАЛЬНІ ПІДХОДИ ЩОДО СПЕЦИФІКИ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ТВОРІВ АРХІТЕКТУРИ, СТВОРЕНИХ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	466
Салюк П. І. ДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЗАХИСТ СІМЕЙНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ» В СІМЕЙНО-ПРАВОВІЙ ДОКТРИНІ.....	470
Сокалюк (Галушко) В. А. БАЛАНС ПРАВ ВАГІТНОЇ ЖІНКИ ТА ЇЇ НЕНАРОДЖЕНОЇ ДИТИНИ В КОНТЕКСТІ ВИЗНАННЯ ЗА ОСТАННІМ ПРАВА НА ЖИТТЯ.....	474

Соловей А. О. ДО ПИТАННЯ ПРО ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ПОРЯДКУ УСИНОВЛЕННЯ ДИТИНИ – ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ ІНОЗЕМЦЕМ В ПРАВОВІЙ ДОКТРИНІ ТА ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ	478
Соловійов Б. О. ДО ПИТАННЯ ВИКОНАННЯ УЧАСНИКАМИ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВОВІДНОСИН ОBOB'ЯЗКІВ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ	482
Скрипник В. В., ДОКТРИНА ЗУСТРІЧНОГО ЗАДОВОЛЕННЯ В АНГЛІЙСЬКОМУ ДОГОВІРНОМУ ПРАВІ ТА ЗУСТРІЧНЕ ВИКОНАННЯ ЗOBOB'ЯЗАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ	485
Сусь Ю. С. ДО ПИТАННЯ ПРО ПОНЯТТЯ СПАДКОВОГО ПРАВА	489
Тарасюк І. О. ТРАНСПЛАНТАЦІЯ ГЕМОПОЕТИЧНИХ СТОVBУРОВИХ КЛІТИН ЛЮДИНИ: НОРМАТИВНИЙ ТА ДОКТРИНАЛЬНИЙ ПІДХОДИ	495
Турченко І. В. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ ПІДРЯДУ НА БУДІВНИЦТВО (КАПІТАЛЬНИЙ РЕМОУТ, РЕКОНСТРУКЦІЮ) АВТОМОБІЛЬНОЇ ДОРОГИ: ДОКТРИНАЛЬНИЙ ПІДХІД	499
Чижик К. М. ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ КОРПОРАТИВНОГО ДОГОВОРУ	503
Марценюк В. В. ПРОБЛЕМИ ДОКАЗУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ	507
ПРАЦІ ВЧЕНОГО З ФОНДУ БІБЛІОТЕКИ	512

Наукове видання

**ДОКТРИНА ПРИВАТНОГО ПРАВА:
ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ**

**Матеріали XX науково-практичної конференції,
присвяченої 100-й річниці з дня народження
доктора юридичних наук, професора,
члена-кореспондента АН УРСР,
ректора Харківського юридичного інституту
(1962–1987 рр.)
В. П. Маслова**

(Харків, 4 лютого 2022 року)

Відповідальний за випуск *В. І. Борисова*
Видається в авторській редакції
Комп'ютерна верстка *А. Т. Гринченка*

Підписано до друку 10.06.2022.
Формат 60×84/16. Папір газетний. Гарнітура Times.
Обл.-вид. арк. 26. Ум. друк. арк. 22,6. Тираж 130 прим.
Вид. № 3011

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
вул. Чернишевська, 80-А, Харків, 61002, Україна

Тел./факс (057) 716-45-53

Сайт: <https://pravo-izdat.com.ua>

E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua

E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 4219 від 01.12.2011

Виготовлено у друкарні ТОВ «ПРОМАРТ»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 5748 від 06.11.2017